

Kiwikuil experimenten op KW 145 beëindigd

Topkwaliteit uit de kiwikuil

IJMUIDEN – De vis uit de kiwi-kuil van de KW 145 vorige maand kreeg van de visafslag van IJmuiden de kwaliteitsbeoordeling E, een beoordeling die meestal alleen aan flyshooters wordt meegegeven. Joury Groen van de Hollandse Visveiling IJmuiden: „De vis voldeed volledig aan de eisen van E-kwaliteit, stugge vis, mooie kleur kieuwen en een goede kleur vis. De vis was ondanks de boomkor met wekkerkettingen nauwelijks beschadigd.”

E-kwaliteit rode poon en tong van de met de kiwikuil gevangen vis van de KW 145. Goede slijm laag en mooi van kleur.

De vis is gekocht door visgroothandel Van As uit Amsterdam en met de door de onderzoekers gemaakte flyer in de winkel gelegd. Benno van der Heyden van Van As: „De vis uit de kiwikuil zag er beter uit. De tong had nog een mooie slijm laag, geen beschadigen en een betere kleur. Ook de rode poon zag er goed uit, met een goede slijm laag en nog mooi van kleur.”

Van der Heyden zou graag meer van deze vis willen kopen, maar dat zit er voorlopig niet in. Eind augustus was de laatste aanlanding van de KW 145 met kiwi-vis. „Helaas stopt het project nu, en de aanstaande openstellingen van subsidieregelingen lijken onvoldoende aan-

trekkelijk om een vervolg te realiseren”, zegt algeheel projectbegeleider Richard Martens namens de producentenorganisaties.

Pieke Molenaar (Wageningen Marine Research): „Ondanks de succesvolle eerste experimenten moet de kiwikuil nog op andere visbestekken, met verschillende bodemsamenstellingen, onderzocht worden. Inmiddels zijn de marktwaardige vangsten gelijk, maar de opstuiging en hoe er mee aan boord gewerkt moet worden kan verder verbeterd worden.”

Ook de toestemming voor gebruik binnen de EU en de wateren van het Verenigd Koninkrijk is nog niet gerealiseerd. Dat vereist een aanpassing van de technische maatregelen.”

Het idee is en blijft volgens Martens dat een goede overleving van ongewenste bijvangsten start met het onbeschadigd en dus met betere kwaliteit boven krijgen van de vis. De kiwikuil is/lijkt daarbij een eerste belangrijke stap. „Duidelijk is inmiddels dat de vis uit de kiwikuil onbeschadigd aan boord komt, alleen zorgt de huidige verwerkingslijn van boomkorkotters nog wel voor aanvullende beschadigingen en kwaliteitsverlies. In de toekomst kan dit mogelijk verbeterd worden”, vult Molenaar aan.

ACHTERGROND

De Kiwikuil betreft een Nederlandse variatie op een innovatief concept van Precision Seafood Harvesting uit Nieuw-

Zeeland. De eerste testen met een ‘eigen’ ontwerp werden al uitgevoerd in 2018 met de GO 23. Deze eerste test toonde al een betere viskwaliteit aan, maar de visnamigheid en kwaliteit was ver onder de maat, legt Martens uit.

„In 2019 werd voor het onderzoeksproject Selectiviteit en Overleving (SelOv), ingediend door een samenwerkingsverband van de PO's en WMR, subsidie toegekend vanuit het Europees Fonds voor Marieme Zaken en Visserij (EFMZV). Dit project had tot doel om in verschillende visserijen innovaties te ondersteunen die zijn gericht op het verbeteren van de selectiviteit en het verhogen van overlevingskansen van ongewenste bijvangsten. Deelprojecten waren bijvoorbeeld onder-

zoek met het Swedish grid, ontsnappingspanelen en diverse alternatieven voor wekkerkettingen (rubberstrengen, bolkoppen, borstels, lichte kettingmatten) in de boomkorvisserij. Een uitgebreide rapportage van de resultaten komt eind dit jaar beschikbaar.

Het idee van de kiwikuil is in dit project opgenomen als een kansrijke innovatie voor het verhogen van overlevingskansen van discards. In 2021 is ervoor gekozen om gebruik te maken van de expertise in Nieuw-Zeeland. Met Precision Seafood Harvesting is na lange onderhandelingen een overeenkomst gesloten om met hun expertise en materialen de visnamigheid van en werken met de kiwikuil op orde te brengen. Hier is met de TH 10 en de KW 145 hard aan gewerkt, en de resultaten zijn veelbelovend. De nodige aanpassingen om de kiwikuil visnamig te maken zijn binnen het EFMZV-project SelOv gerealiseerd. Binnen dit project is een vergelijking gedaan tussen de vangstsamenstelling van de kiwikuil, een gewone 82 mm-kuil en een ‘blinde’ 52 mm-kuil. Met de vergelijking met de blinde kuil werd de selectiviteit van tong, schol en schar van de kiwikuil onderzocht. Na het optimaliseren van de visnamigheid zijn de overlevingskansen van ondermaatse schol, tong en tarbotdiscards, gevangen met een reguliere 80 mm kuil en met de kiwikuil beiden

gemeten en vergeleken; dit via het onderzoeksproject DOSTT (Discard Overleving Schol, Tong, Tarbot). Op het moment van schrijven zijn de resultaten daarvan nog niet beschikbaar, maar het lijkt er op dat de overlevingskansen van discards die zijn gevangen met de kiwikuil een stuk hoger zijn. Hoopvolle resultaten dus. Helaas stoppen beide projecten eind oktober omdat het EFMZV-fonds waaruit ze worden gefinancierd eindigt in oktober 2023.

Het nieuwe Europese fonds EMFAF sluit helaas onvoldoende aan op de afsluiting van het EFMZV waardoor er minimaal een jaar stilstand dreigt. Ook lijken de voorwaarden van de nieuwe innovatieregelingen een te grote financiële bijdrage te vragen van de kleinere visserijsector. Een goede businesscase is voor een individuele onderneming niet te maken. De risico's en onzekerheden zijn te groot. Het vissen met de kiwikuil is onder de huidige technische maatregelen niet toegestaan, en vereist nog veel onderzoek.

De deelnemers zouden graag zo snel mogelijk verder gaan met de ontwikkeling en het onderzoek, bij voorkeur in samenwerking met andere lidstaten. Vanuit België is belangstelling getoond om het stokje over te nemen. In Nederland is op dit moment de benodigde financiering nog niet beschikbaar.”